

RELACIÓ XISTOSA

ó xasco que va doná una guapa valenciana á set galans
pretendents que volían conquistarla

Vaig á contarvos un cas
mol graciós y divertit,
sens afegirhi una coma
del modo que ha succehit.

Era una valencianeta
casada ab un jornalé,
que hi havia prop d'un any
qu'estaba sense fé ré.

Com era ben axerida
y tenia bufó el cos,
mes de quatre papanatas
al seu voltant feyan l'os.

Ab ulls negres con las moras
y un gros monyo ben trenat,
el qui la mirava massa
sen quedava enamorat.

Axís es que set tanocas
la volian conquistá,
y á tots ab garbo y salero
un bon mico'ls va pega,

Cansat estava l'Anton
de no podé trobá feyna,
y un día á la Tereseta
li parlá d'esta manera:

Mira, noya, estant en vaga
visch tan trist y exasperat
que casi estich per penjar-me
el dia menos pensat.

No t'apuris, li diu ella,
que si tú'm donas llicencia,
tinch de fé una carambola
que sen parli en tot Valencia.

Vull dir que anirás bonich,
ni'ns faltarán quatre duros;
perque estich determinada
d'acabá ab los teus apuros.

Advertint que la Teresa
quedarà com sempre honrada;
que muller que al marit falta
deuria serne cremada.

Ell respont: Mentres no'm faltis,
y pugui dú'l cap ben alt,
ja't dono desde aquesta hora
una llicencia total.

Rondavan á la xicota
set elegants fatxenderos,
un rich portugués y un sastre,
pero aquest mol embustero.

Un argenté, un botigué,
un bribó d'estudiant,
un comerciant y un barbé
que sempre li está cantant.

L'endemá la Tereseta
se arregla d'alló milló,
y va exí al carré ab un garbo
que engrescava de bo, bo.

El barbé va sé'l primé
de véurela; la segueix;
y'l ullet ella li fa,
volent dí: Ja agafém peix.

Se fican dins d'una entrada,
y ella li diu desseguida;
¡Ay barbare, amich meu,
de tú dependeix ma vida!

Si ferme vols un favor,
agrahida't quedaré,
y ab un amor molt constant
pots contá't satisfaré.

Li diu ell: ¡Ay Tereseta!
casi be estich enfadat
que ab tant temps que'ns conexém
tan poch franca hakis estat.

Pots conixer que per tú
jo no sé'l que'm faria,
perque si'm dessin un trono,
demá te'l regalaría.

Y ella li diu: Pues sabrás
que aquesta mateixa nit
pel valor de trenta duros
han d'agafá al meu marit

Puig que un género va pendre
á pagá quan fos vengut:
y com que li ha faltat feyna,
d'axó'ns havém mantigut.

El barbé sé la contempla,

y al mirarla tan remona
corre á busca'ls trenta duros
y bitllo bitllo'ls hi dona.

Y li diu: Prenlos, Teresa,
y si acás no'n tens bastant,
mentres juris estimarme
ten duré mes al instant.

Ella li dona las gracias,
y li diu que allá á las set
ja podrá aná á casa seva,
que hi estarán ben solets.

Puig que l'Anton haurá anat
á fé'l pago del que deu,
y anyadeix: Y'l mateix vespre
tú serás el duenyó meu.

Teresa sen va á la plassa,
y ja troba al comerciant
tan estirat com un rave
que s'estava passejant.

Y ella li diu desseguida
que á solas li ha de parlar;
y á una xacolería
determinaren entrá.

Y tot prenent xacolate
li diu ell: ¡Quina alegria
me donas avuy, Teresa!
seré ditxós tot el día.

Ja'm pots demaná'l que vulguis,
que per tú tant sols respiro,
y't daría tot quan tinch
des qu' al teu costat me miro

Donchs vinch sols á demanarli,
don Josep, una finesa:
despres tota seré seva,
tan cert como me dich Teresa.

Y es que un vestit necessito
per anar á un casament,
y prou sento haver de dirli
que nó'n tinch cap de decent.

Y avuy á las set y mitja
estaré sola y alerta;
si té'l gust de vení á casa
trobará la porta oberta.

¡Sols un vestit necessitas,
Tereseta ma estimada?
fins una gran mantellina,
vull comprarte ben brodada.

Y surtint los dos plegats
sen entran á una botiga,
y fa comprarse un vestit,
una rica mantellina,

un gran mocadó d'espalllas,
enaguas y una cotilla,

y tot li fa portá á casa,
ab dos parells de botinas.

Se despedexen y al ximple
Teresa cita li dona,
que d'anarhi no fes falta
al vespre á la mateixa hora.

Luego troba al portugués
que ab la seva gran fanfarria
l'atura, y fent cortesias
d'esta manera li parla:

Filla mia jo t'adoro;
y si't veig en un apuro,
sempre't daré cinch pessetas
si no porto mes que un duro.

Y quant ten vinguis ab mi
serás una gran seyora,
coneguda, rica y noble
pels fidalgos de Lisboa.

Diu ella: Donchs necessito
cinch ó sis unsas en pessa
y al vespre á casa á las vuyt
no falti, y seré ben seva.

Ell cargolantse'l bigoti
sis ni dona d'un plegat:
cap avall va ella contenta,
y ell amunt enravenat.

A poschs passos ella troba
al jove qu'es argenté,
y unas arrecadas bonas
li fa dá, y un rich anell.

Dihentli qu'en sent ben fosch
á casa seva l'espera
per darli provas d'amor
y d'una lealtat sencera.

Y axis que Teresa'l dexa,
cerca'l sastre, al botigué,
y fins al estudiant
com qui no té res que fé.

Y á cada hu alguns duros
ab gran art y molta manya
sab tréurels, també citantlos,
y com xinos els enganya.

Y una vegada ha lograt
lo que fa temps volia,
cap á casa se n'ha anada
ab contento y alegría.

Luego diu al seu marit:
No estiguis mes pesarós,
pots gastá sense cuydado
si be estiguis vagarós.

Aquí aquesta nit vindrán
sobre las vuyt set ximplets
que'm venen sempre al darrera,

y'ls he pescat molts cuartets.

Vejas si hi ha uns doscents duros,
y altres prendas que y tinch,
sens que un petó m'hagin fet,
ni menos tocat d'un fil.

Y axis que anirán venint
jo'ls iré fent ocultant,
y al teni'ls tots amagats
mourás un xibarri gran,

Tu picarás á la porta
fent gran soroll y avalot,
cridant que á casa hi tens lladres,
y durás un bon garrot.

Quan es tardet ell s'amaga
en un quarto del terrat,
y desde allí podrá veure
quan sigui hora de baixá.

Ella's posa un xich bonica
per rebre á n'als set galans,
puig que l'hora ja s'acosta
y aviat allí estarán.

Arriba primé'l barbé,
afeitadet y planxat,
y saludantla ab mols modos
se li assenta be al costat.

Pero truca el comerciant,
y ella que diu al barbé:
Fiquis dins d'aquesta caixa,
que tal volta'l marit ve

Axi qu'entra'l comerciant,
fa l'amor á la Teresa;
quant ja truca'l portugués,
y ella li diu ab prestesa:

Emboliquis una estora,
que crech arriba'l marit,
y després ja surtirá,
que'l faré aná prompte al llit.

L'home de comers s'amaga;
entra inflat el portugués
y ella s'admira de veurel
tan prisat y tan cortés.

Comensava ell de parlarli
quan arriba l'argenté;
y l'altre á la xemeneya
sen puja agafanshi be.

Entra l'argenté y s'assenta
ben aprop de la Teresa;
un pimpollo dit y fet,
ple de pomadas y essencias.

Mes al punt ja truca'l sastre,
y l'oculta en un moment
en un quarto en que una gossa
está criant tres cadells.

Entra el sastre remenant
ple de goig y d'alegria;
y prenentla per la ma:
Tú ets, li diu, la prenda mia.

Li anava á dá una abrasada,
quan senten ruidó á fora,
y ella exclama: ¡Ay, sant Antonil
que'l marit es á la porta.

Fica al sastre en una gerra
plena de mel algun día:
¡podeu pensá'l sastrinyoli
quina fila allí farial

Entra'l qui havia picat
dient: Deu la quart, salero.
Y li respon la manola:
Fa mitja hora que t'espero.

Era aqueix l'estudiant;
pero'l botigué ha trucat,
y aquell s'amaga en un quarto
ple de llana per rentá.

Entra'l garbós botigué,
comensa á pintá l'amor,
quan se sent fora la porta
trucá y repicá mol fort.

El senyoret ja tremola,
ella'l posa ab l'argenté,
y corre á obrí al seu Anton
que ya ve una furia fet.

Entra com si fos borratxo
fentho aná tot en renou:
pega cops per tot arreu
cridant: ¡Hont sou, lladregots?

Dona cossas á la estora,
y li pega foch al punt;
y'l mercadé n'ix clamant
¡Perdó, que se'm crema'l cul!

Y fuig. De la xemeneya
baxa el pobre portugués
tot enmascarat de sutja
que apareix un carboné.

El marit á garrotadas
los acompanya al carré:

l'un cremantse y l'altre negre,
no sen burla poch la gent.

El botigué y l'argenté
l'un ab l'altre ensopegant
alborotan á la gossa
que no fa sino lladrá.

Els que fugen, y la gossa
se'ls agarra á la levita,
y l'Anton als va al darrera
ab un bastó que no's brinca.

Y quan torna á pujá dalt
treu al sastre de la gerra,
y com está brut de mel
li emploma tota l'esquena.

Y fent surtí de la caixa
al atrevit barberot,
lo puja á caball del sastre,
sino tastará'l garrot.

Cap al carréls treu axis,
y'ls tiran tronxos de col
els xicots quan se'n adonan
y tomátechs y pebrots.

Queda sols l'estudiant.
y'l fa exí ab una sotana,
y al cap una barretina
mes bermella que la grana.

En sé al carre, ¡quina gresca
que s'anava ja movent,
passant com entre baquetas
pel devant de tanta gent!

L'un deya: ¡Vaya unos pollitos!
l'altre deya: ¡Van calents!
Si que hi van; de garrotadas,
els responia un tercé.

Veus aquí'ls que pretenian
menjá'l pa fora de casa,
sols trobaren burla y mofa,
y xascos y fins pedradas.

Y'l marit y la mullé
quedaren mes contentons
que unas pasquas, y'ls amants
sense amor ni dinerons.

F I